

TOP FORENSISCHE EXPERTS VOELT ZICH BUITENGESLOTEN IN RECHTSZAAL

'Vals spel door vriendenclubje'

door JOLANDE VAN DER GRAAF

Een lijst met de beste forensische experts van ons land moest het worden. Maar het Nederlands Register voor Gerechtelijk Deskundigen (NRGD) ligt zwaar onder vuur omdat het juist allerlei topexperts uitsluit. Opmerkelijk genoeg zijn dat onafhankelijke, kritische deskundigen die vaak lijnrecht tegenover hun vakbroeders van aan justitie verbonden instanties als het NIFP of 'staatslaboratorium' NFI staan. Toeval, of zijn straks alleen slippendragers van het openbaar ministerie welkom in de rechtszaal?

Corine de Ruiter, hoogleraar forensische psychologie, trekt het zich niet persoonlijk aan. Maar knagen doet het toch.

Vorige maand bleek zij niet tot het deskundigenregister van het NRGD te zijn toegelaten. „Niet dat ik ook maar een moment aan mijn eigen deskundigheid twijfel”, zegt zij monter. „Maar absurd is het, ook gezien de mate waarin buitenlandse collega's mijn expertise respecteren.”

In ruim zestig strafzaken onderzocht De Ruiter verdachten op de vraag of hun stoornis verband hield met het delict en in hoeverre zij toerekeningsvatbaar waren. „Soms kwam ik tot compleet andere bevindingen dan mijn collega's van het NIFP, het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en psychologie.”

Zo concludeerde zij dat Jane van T., die haar dochtertje in de Bijenkorf van vier hooggoede en daarna een zelfmoordpoging deed, door het slikken van afslankpillen in een paranoïde psychose kon zijn geraakt. „Twee NIFP-rapporteurs hielden het op een borderlinestoornis. Mijn conclusie werd bevestigd na onderzoek in het Pieter Baan

Centrum. Van T. werd ontslagen van rechtsvervolgning, zij had helemaal geen borderlinestoornis.”

Het NIFP kan zulke kritiek niet velen, merkte de psycholoog. „Zij spelen vals spel. Achter mijn rug om brieven schrijven naar de rechter, dat ik onvoldoende ervaring heb, bijvoorbeeld. Zulke bizarre praktijken maak ik al jaren mee.”

Speelde haar onafhankelijke, kritische aanpak ook een rol bij de uiteindelijke weigering door het register? NRGD-voorzitter John Coster van Voorhout weigerde eerder tegenover deze krant toe te lichten waarom de psycholoog niet door de toelatingstoets kwam en vindt dat 'zijn' register onafhankelijk opereert.

De Ruiter: „Diezelfde Coster van Voorhout vroeg mij twee jaar terug de NRGD-eisen op mijn vakgebied te beoordelen. Ik had kritiek, het register sloot de wetenschap uit. De eisen kwamen totaal niet overeen met de internationale normen. Geen kwaliteitstoets, maar een clubje hotemoteten dat elkaar de hand boven het hoofd houdt. Typisch Nederland.”

R

derzoeken welke invloed bepaalde medicijnen op iemands gedrag kunnen hebben. Ik kreeg voor de voeten geworpen dat dit niet mijn deskundigheid is. Maar daarom juist dit advies!”

Nu staat zij buitenspel. Hoe zuiver is de Nederlandse justitie nog? „Waarheidsvinding is gebaat bij onafhankelijke experts die hun justitiële collega's in de rechtszaal durven tegen te spreken. Verdachten hebben recht op goede deskundigen. Dat fundamentele recht wordt hier de nek om gendraaid.”

Vanwege gelijkaardige tegenwerking setelde dna-deskundige Richard Eikelenboom van IFS Hulshorst zich vorig jaar met zijn echtgenote, forensisch arts Selma Eikelenboom in het Amerikaanse Colorado. Eikelenboom, ook een forensisch expert die in het buitenland hogelijk wordt gewaardeerd en regelmatig de vloer aanveegt met NFI-onderzoekers, heeft eveneens problemen met het NRGD.

„Ook ik werd gevraagd voor de normadviescommissie. Het bleek dat de eisen laag werden gehouden zodat ook dna-deskundigen van het NFI konden worden toegelaten. Zij rapporteren op een veel lager niveau dan wij. In tegenstelling tot IFS en labs over de hele wereld geeft het NFI evenmin inzage in hun dna-profielen.”

'Eisen laag gehouden voor dna-deskundigen NFI'

Eikelenboom vermoedt dat zeker twintig NFI'ers moeiteloos toetraden tot het register en dat de eisen daarna werden verzaamd om hem te weren. „Men hield ons maanden aan het lijntje. We moesten het ene na het andere rapport insturen en steeds werd nieuwe informatie gevraagd.” Hij ontdekte daarnaast dat het NRGD

„Tal van vragen stelde hij aan het NRGD die nog niet zijn beantwoord. „Hebben de NFI-collega's ook een mondelinge, of alleen een schriftelijke toetsing afgelegd? Waar en door wie zijn zij precies op bevestigd? Hoeveel zijn er toegelaten?”

Eikelenboom diende bovendien een formele klacht in tegen een van de toetsers die zonder reactie bleef. „Het gaat om een dna-deskundige met nauwe banden met het NFI die zelf niet is beoordeeld. Ik legde eerder vast dat hij een dna-profiel in de Puttense moordzaak in elkaar knutselde. Zo'n actie, regelrechte fraude en meeneed, zou hem hier in de VS twintig jaar cel opleveren. En zo iemand dient dna-deskundigen te beoordelen?”

Het lijkt een patroon, want ook schrijfkundigen Ed en Wanda Waisvisz komen niet

NRGD: 'Onafhankelijke status'

Het Nederlands Register voor Gerechtelijk Deskundigen (NRGD) wil niet ingaan op individuele aanvragen. „Dna-deskundige Eikelenboom kreeg inmiddels wel op alle punten antwoord. Het college gerechtelijk deskundigen kent een onafhankelijke status, hetzelfde geldt voor de toetsingsadviescommissie. Aanvragers kunnen in bezwaar bij de bestuursrechter en in beroep bij de rechter.”

Ed en Wanda Waisvisz: „We blijven liever onafhankelijk zodat wij kritisch kunnen blijven rapporteren.”

FOTO: ANKO STOFFELS

men', belofde hij. Een uitvoerig referentiedossier van politie, justitie en rechters overlegden we. Maar we wilden alleen inzage in vertrouwelijke rapportages geven en gingen niet akkoord met het opsturen van die documenten. Uiteindelijk zei het NRGD onze aanvraag niet in behandeling te nemen. Na maar liefst vijf maanden met dat register te hebben geschreven.”

Rouwig zijn ze er niet om, benadrukken Ed en Wanda Waisvisz. „We blijven liever onafhankelijk zodat wij kritisch kunnen blijven rapporteren. Een ons bekende raadsheer van een gerechtshof liet al weten dat we evengoed benoemd zullen worden. Ook als we niet bij dit vriendenclubje horen.”

op de NRGD-lijst. Al dertig jaar worden zij bij rechtszaken ingeschakeld. „Ook wij vechten met regelmaat conclusies van NFI-collega's aan. Hun rapporten zijn bovendien vaak onbegrijpelijk voor de rechter.”

Ze zijn er nog steeds verbolgen over. „We waren gevraagd door rechtspsycholoog Peter van Koppen, die in het college van het NRGD zit. Hij weet hoe wij worden getengewerkt. 'Ik zorg dat jullie op de lijst ko-

Koning Nepal koestert hoop

RDe vijf jaar geleden afgezette Nepalese koning Gyanendra koestert hoop. „Er is behoefte aan nieuwe politieke

Charlotte vol trots

Charlotte Casiraghi tijdens het springconcours van Monte Carlo.

FOTO: SEBASTIEN NOGIER

Charlotte Casiraghi heeft zich weer bewezen tijdens het 18e springconcours van Monte Carlo. De dochter van prinses Caroline van Monaco en Stefano Casiraghi kijkt met trots terug op de recente Global Champions Tour. Hoewel ze erepresident is, houdt ze zich wel degelijk met de organisatie bezig: „Steeds meer mensen en bedrijven willen met ons geassocieerd worden.” Zelf is zij postergirl voor modehuis Gucci.

FOTO: EPA

krachten”, zegt hij over de instabiele situatie in het Aziatische bergland. „Het kan ook de terugkeer van de traditionele monarchie zijn”, liet hij afgelopen weken weten tijdens een interview in de Nepalese pers. Vandaag wordt hij 65 jaar.

Sinds hij het Narayanhitipaleis in Kathmandu verliet, reisde hij door het land aan de zuidgrens van China en Tibet. „Ik merkte dat de bevolking voortdurend heeft geleden. Laat de mensen beslissen wat ze van de monarchie willen.” Hij zegt zich beschikbaar te stellen en rustig af te wachten.

Het land van bijna dertig miljoen inwoners heeft geen grondwet en de regering is

Gevallen. In het najaar zijn er verkiezingen waarvan de wettigheid in twijfel wordt

Gyanendra Shah, toen hij nog koning was van Nepal.

FOTO: EPA

getrokken. Ondertussen probeert de demissionaire maoïstische regering, waaruit drie partijen zijn opgestapt, te redden wat er te redden valt.

Prins Gyanendra krijgt niet langer een staatsbezoek en geniet geen enkel voorrecht meer. Hij kwam op de troon nadat kroonprins Dipendra in 2001 een bloedbad aanrichtte onder zijn familieleden. In 2005 trok hij alle macht naar zich toe uit ergernis over de toenemende macht van de maoïsten. Zij trokken aan het langste eind en dwongen hem te gaan. Maar inmiddels staan ze minder sterk.

Oranje eert veteranen

„Bij mijn geboorte midden in de Tweede Wereldoorlog in Canada, vroegen mijn ouders de Nederlandse Koopvaardij om peet te zijn van hun pasgeborene dochter”, begon prinses Margriet haar toespraak tijdens afgelopen Veteranendag. „Mijn ouders be-

doelden met dit verzoek aan de koopvaardij de duizenden zeelieden die aan geallieerde zijde meestreden een hart onder de riem te steken”, sprak ze in de Ridderzaal in Den Haag, voordat prins Willem-Alexander het defilé afnam op het Malieveld.

„Koopvaardij-schepen zorgden voor troepen- en evacuatietransporten, bevoorrading van oorlogsmateriaal, grondstoffen en voedsel en dienden als hospitaalschepen. In mijn beleving is hun lot onderbelicht.” Een roerend betoog volgde,

waarin de prinses vermeldde: „Rond de 400 schepen gingen verloren, meer dan de helft van de vloot. Tegen vliegtuigaanvallen, mijnen en torpedo's viel immers weinig uit te richten. Stelt u zich voor hoe groot de spanning aan boord moet zijn geweest.”

Koningin Beatrix op de Groene Draeck tijdens de vlootshow vanwege het 100-jarig bestaan van de Koninklijke Watersportvereniging 'Loosdrecht'.

FOTO: ANKO STOFFELS

Vakantie kan beginnen

Vandaag geeft de koninklijke familie met het officiële fotomoment in Wassenaar het startsein voor de vakantie. Het gezin van prins Willem-Alexander poseert voor een familiefoto die al snel overal te zien zal zijn. Hierna heeft koningin Beatrix weliswaar nog een enkele officiële afspraak. Het neemt niet weg dat maar de Oranjes het komende weekend rustig aan doen. De Koningin kan dan naar hartelust varen met de Groene Draeck of het Italiaanse vakantiehuus aandoen in Tavernelle. Er zal ook tijd zijn ingeruimd om prins Friso te bezoeken aan zijn ziekenhuisbed in Londen.

Prins Willem-Alexander en prinses Margriet in de Ridderzaal op Veteranendag.

FOTO: PPE

PIETER KLEIN BEERNINK

royaaljournaal@telegraaf.nl